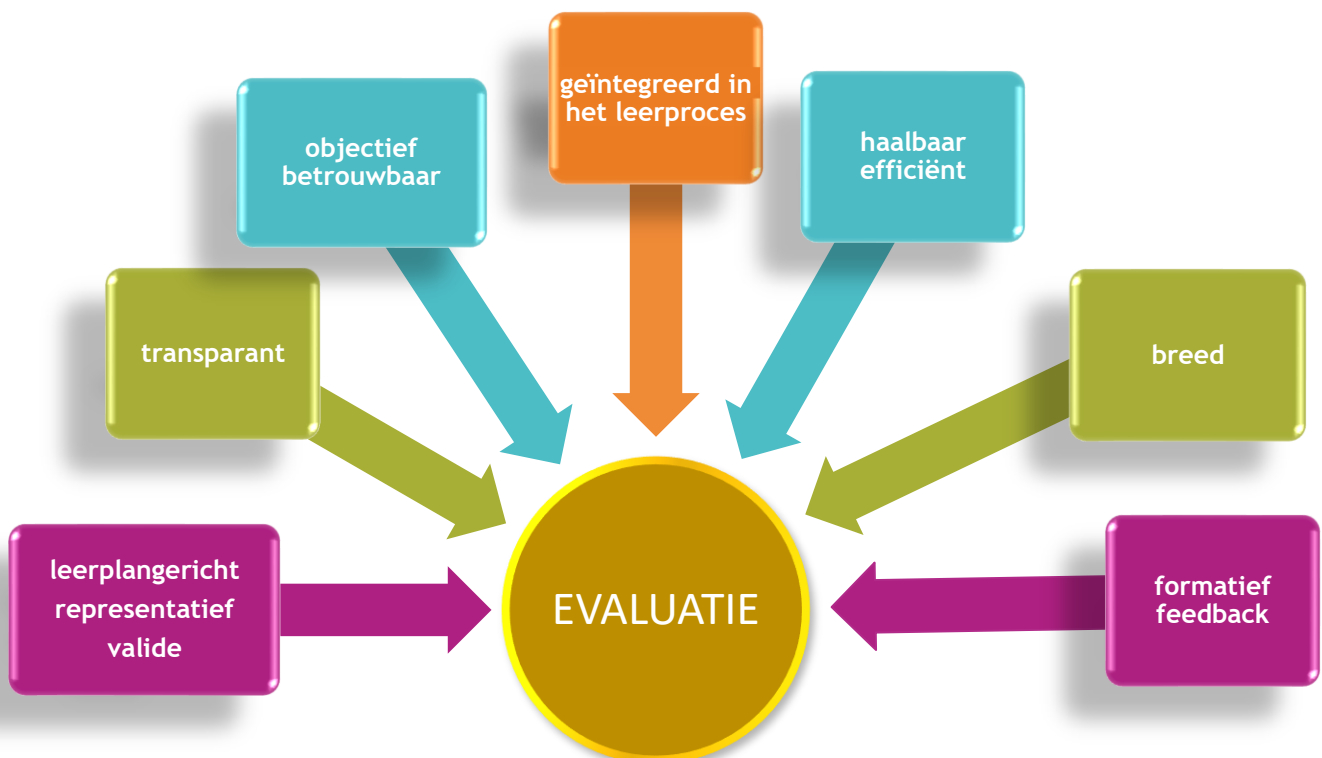

Kwaliteitsvol evalueren in het duale leertraject

In het duale leertraject staan school en werkplek gezamenlijk in voor de evaluatie van het leertraject van de leerling. Om na te gaan of de evaluatie van het duaal leertraject kwaliteitsvol verloopt, is het zinvol om stil te staan bij volgende criteria:

In onderstaande fiches vind je per pijler enkele richtinggevende stellingen als aanzet tot reflectie.

Je kan de fiches op verschillende manieren gebruiken:

- Je kan als trajectbegeleider een pijler kiezen om de kwaliteit van de evaluatie te verbeteren. De richtinggevende vragen kunnen je inspireren bij een gesprek met de mentor.
- De trajectbegeleider en mentor (of leerkrachten vakgroep) kunnen samen een pijler kiezen. Zowel de trajectbegeleider als de mentor (of vakleerkrachten) vullen de fiche individueel in. Ze geven bij elke stelling een score. De beoordelingen worden achteraf samengelegd. Als je op een pijler erg zwak scoort, kan je samen zoeken naar mogelijke bijsturing van de evaluatie.

Heb je hierover vragen? Neem dan zeker contact op met je pedagogische begeleider.

Bronnen

Bellaert H., Van Severen T., e.a. (2022) *Breed evalueren, feedback en rapporteren*. Input van de leden van het SLOT evaluatie binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Coppieters J. (2020) *Effectieve feedback in het onderwijs*.

Nouwen W., Struyf A. Clycq N. (2020) *Duaal leren op proef. Evaluatiestudie van de proeftuinen 'Schoolbank op de werkplek'*.

Dit document werd ontwikkeld met steun van het Europees Sociaal Fonds.

De praktijkleerkracht reflecteert met vakgroep/mentor over...

Pijler: breed evalueren

	1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, nvt=niet van toepassing	1	2	3	4	nvt
1	<p>Verschillende perspectieven vertrekkend vanuit leerdoelen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aandacht voor het totaalbeeld van de leerling Leerkracht en mentor evalueren het handelen van de leerling als combinatie van vaardigheden (vaktechnische, sociale, arbeidsgerichte vaardigheden), kennis, inzicht, attitude, interesses, talenten, motivatie, leervordering ... ▪ Proces, taak, zelfregulatie <ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht en mentor beoordelen het proces: Op welke manier komt de leerling tot een oplossing? Welke strategie (procedure) past de leerling toe? Groeit de leerling in zijn leerproces? • Leerkracht en mentor evalueren de taak: Hoe goed heeft de leerling de taak uitgevoerd? Wat ging goed, wat fout, wat kan beter? In welke mate werden de doelen bereikt? • Leerkracht en mentor evalueren in welke mate de leerling de activiteiten zelf kan plannen, evalueren en bijsturen: zelfregulatie: Hoe zelfstandig heeft de leerling het werk uitgevoerd? Wat heeft de leerling uit fouten geleerd? ▪ Herhaaldelijk overleg tussen leerkracht, mentor en leerling brengen verschillende perspectieven samen. 					
2	<p>Verschillende evaluatievormen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Leerkracht en mentor zorgen ervoor dat er in de evaluatiemethodiek voldoende variatie is bv gerichte observatie op de werkplek of op school, presentatie, proef, reflectie via portfolio/reflectiefiches/logboek/reflectiegesprekken,... ▪ De leerling krijgt inspraak over mogelijke evaluatietaken en -instrumenten (bv. keuze-opties inlassen). 					
3	<p>Verschillende beoordelaars/contexten/tijdstippen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zowel mentor als leerling worden betrokken bij het opstellen van de evaluatiecriteria. ▪ De leerkracht, de mentor (collega's) en de leerling (zelfevaluatie) evalueren dezelfde doelen/competenties op verschillende tijdstippen op school en/of op de werkplek. 					

Leerkracht en mentor zetten sterk in op de pijler 'breed evalueren' van kwaliteitsvolle evaluatie. We tonen dit aan met een concreet voorbeeld:

.....

Leerkracht en mentor kunnen nog groeien in de pijler 'breed evalueren' van kwaliteitsvolle evaluatie. Geef 1 voorbeeld en 3 redenen waarom.

.....

.....

Kunnen we ondersteuning gebruiken van de pedagogische (vak)begeleiding? Zo ja, onder welke vorm?

.....

.....

De praktijkleerkracht reflecteert met vakgroep/mentor over...

Pijler: transparantie

	1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	n.v.t.
1	De leerkracht bespreekt met de mentor tijdens de planning van de evaluatie onder welke vorm de evaluatie zal plaatsvinden (observatie op de werkplek, portfolio, presentatie, proef,...). De leerling krijgt hierover vooraf informatie.					
2	De leerkracht maakt met de mentor afspraken over het gewicht van een activiteit in de eindbeoordeling. De leerling krijgt hierover informatie voor of tijdens de evaluatie.					
3	De leerkracht en mentor bespreken vooraf met de leerling wat zij verwachten op het einde van een bepaalde periode: proces (aanpak, opbouw, strategieën) en eindresultaat (kennen en kunnen). Leerkracht en mentor stemmen de evaluatiecriteria die gebruikt worden op school en op de werkplek op elkaar af. Ze delen aan de leerling mee waar ze tijdens de evaluatie op zullen letten.					
4	Zowel leerkracht als mentor geven vooraf aan de leerling voorbeelden van goede en slechte evaluaties (voorbeelden van goede/slechte uitvoering van een taak/activiteit, een goed/slecht verslag, ,...).					

Leerkracht en mentor zetten sterk in op de pijler ‘transparantie’ van kwaliteitsvolle evaluatie. We tonen dit aan met een concreet voorbeeld:

.....

.....

Leerkracht en mentor kunnen nog groeien in de pijler ‘transparantie’ van kwaliteitsvolle evaluatie. Geef 1 voorbeeld en 3 redenen waarom.

.....

.....

Kunnen we ondersteuning gebruiken van de pedagogische (vak)begeleiding? Zo ja, onder welke vorm?

.....

.....

De praktijkleerkracht reflecteert met de vakgroep/mentor over...

Pijler: objectief en betrouwbaar

	1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	n.v.t.
1	De leerling krijgt voldoende kansen op de werkplek en op school om de beoogde vaardigheden te beheersen, kennis en inzicht te verwerven en om te groeien in de voorgestelde attitudes.					
2	Leerkracht en mentor maken afspraken over beoordelingscriteria, observatie- en beoordelingsschema's zodat vergelijkbare prestaties op school en op de werkplek op dezelfde manier beoordeeld worden .					
3	De leerkracht en/of mentor gebruiken eenvoudige en heldere instructietaal . Zij controleren vooraf of de leerling begrepen heeft wat hij/zij moet doen.					

Leerkracht en mentor zetten sterk in op de pijler 'objectief en betrouwbaar' van kwaliteitsvolle evaluatie. We tonen dit aan met een concreet voorbeeld:

.....
.....

Leerkracht en mentor kunnen nog groeien in de pijler 'objectief en betrouwbaar' van kwaliteitsvolle evaluatie. Geef 1 voorbeeld en 3 redenen waarom.

.....
.....

Kunnen we ondersteuning gebruiken van de pedagogische (vak)begeleiding? Zo ja, onder welke vorm?

.....
.....

De praktijkleerkracht reflecteert met de vakgroep/mentor over...

**Pijler:
leerplangericht
representatief en valide**

	1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	n.v.t.
1	De competenties/activiteiten die geëvalueerd worden zijn (eventueel geclusterde) competenties/activiteiten uit het individueel opleidingsplan. Zij zijn dus gelinkt aan een leerplandoel .					
2	De leerkracht en mentor zorgen er samen voor dat alle vooropgestelde leerplandoelen in een evenwichtige verhouding geëvalueerd worden.					
3	De leerkracht en mentor evalueren voor elke doelstelling wat de leerling moet kennen en kunnen (handelingswerkwoord in leerplandoel is richtinggevend).					
4	De leerkracht en mentor overleggen met de leerling welke competenties op het einde van een periode geëvalueerd worden rekening houdend met de beginsituatie en specifieke afspraken ter ondersteuning van de leerling.					
5	Met ondersteuning van het individueel opleidingsplan stemmen leerkracht en mentor de evaluatie van het leertraject op school en op de werkplek op elkaar af. Het is duidelijk welke doelen op de werkplek en welke doelen op school geëvalueerd worden zodat de evaluatie op school samen met de evaluatie op de werkplek een representatief beeld geeft waar de leerling staat.					

Leerkracht en mentor zetten sterk in op de pijler ‘leerplangericht/representatief/valide’ van kwaliteitsvolle evaluatie. We tonen dit aan met een concreet voorbeeld:

.....

Leerkracht en mentor kunnen nog groeien in de pijler ‘leerplangericht/representatief/valide’ van kwaliteitsvolle evaluatie. Geef 1 voorbeeld en 3 redenen waarom.

.....

Kunnen we ondersteuning gebruiken van de pedagogische (vak)begeleiding? Zo ja, onder welke vorm?

.....

De praktijkleerkracht reflecteert met de vakgroep/mentor over...

Pijler: geïntegreerd in het leerproces

	1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	n.v.t.
1	Evaluatie komt bij de start (beginsituatie), tijdens (begeleiding) en op het einde (resultaatbepaling) van het leertraject op de werkplek en/of op school aan bod.					
2	Leerkracht en mentor zorgen dat de evaluatie in de lijn ligt met de manier waarop de leerling de competenties aangeleerd en inge oefend heeft op de werkplek en/of op school.					
3	Leerkracht en mentor gebruiken gelegenheden tijdens de les/werkplekcomponent om de competenties van de leerling te observeren of te bevragen en bij te sturen .					
4	Leerkracht en mentor geven door middel van feedback aan waar de leerling staat en wat hij/zij goed kan. Van daaruit wordt de link gelegd naar de domeinen waar het nog minder goed gaat, wat de leerling moet doen om zijn/haar leerproces bij te sturen .					

Leerkracht en mentor zetten sterk in op de pijler 'geïntegreerd in het leerproces' van kwaliteitsvolle evaluatie. We tonen dit aan met een concreet voorbeeld:

.....
.....

Leerkracht en mentor kunnen nog groeien in deze pijler 'geïntegreerd in het leerproces' van kwaliteitsvolle evaluatie. Geef 1 voorbeeld en 3 redenen waarom.

.....
.....

Kunnen we ondersteuning gebruiken van de pedagogische (vak)begeleiding? Zo ja, onder welke vorm?

.....
.....

De praktijkleerkracht reflecteert met de vakgroep/mentor over...

Pijler: haalbaar efficiënt

1	De leerkracht en mentor bewaken de haalbaarheid van de activiteiten die geëvalueerd worden, zowel voor leerling, mentor als leerkracht. <ul style="list-style-type: none"> ▪ De leerkracht en mentor zorgen ervoor dat de tijdsdruk om de activiteit af te werken niet te groot is. ▪ De leerkracht en mentor bewaken dat de leerling voldoende leerkansen krijgt om te groeien. ▪ De leerkracht en mentor bewaken dat de competentielijsten die geëvalueerd worden niet te omvangrijk en gedetailleerd zijn zodat de kwaliteit en de betrouwbaarheid niet in het gedrang komen. 					
2	De evaluatie-inspanningen van mentor, leerling en leerkracht zijn haalbaar en geven tegelijkertijd voldoende relevante informatie over het bereiken van de doelen.					
3	Leerling, mentor en leerkracht zijn tevreden over de gekozen evaluatie- en rapporteringstools.					

Leerkracht en mentor zetten sterk in op de pijler ‘haalbaar en efficiënt’ van kwaliteitsvolle evaluatie. We tonen dit aan met een concreet voorbeeld:

.....

Leerkracht en mentor kunnen nog groeien in de pijler ‘haalbaar en efficiënt’ van kwaliteitsvolle evaluatie. Geef 1 voorbeeld en 3 redenen waarom.

.....

Kunnen we ondersteuning gebruiken van de pedagogische (vak)begeleiding? Zo ja, onder welke vorm?

.....

De praktijkleerkracht reflecteert met de vakgroep/mentor over...

Pijler: formatief feedback

	1=nooit, 2=soms, 3=meestal, 4=altijd, n.v.t.= niet van toepassing	1	2	3	4	n.v.t.
1	Feedback: Waar staat de leerling nu? De feedback die de leerkracht en mentor geven, is ontwikkelingsgericht: duidelijk, constructief en motiverend.					
2	Feedup: Wat willen we met de leerling bereiken? Voor de leerling is de feedup (waar ga ik heen?) duidelijk en transparant. Zowel leerling als mentor weten wat verwacht wordt en wat eventuele criteria zijn.					
3	Feed forward: Welke stapjes kan de leerling zetten? De leerling weet concreet wat hij/zij moet doen om vooruit te geraken.					
4	Take up: Hoe gaat de leerling met de feedback aan de slag? Leerkracht en mentor gebruiken de evaluatiegegevens om het instructie- en onderwijsproces bij te sturen in functie van de lesdoelen die bereikt moeten worden. Leerkracht en mentor stimuleren dat de leerling het leerproces zelf in handen neemt en aan de slag gaat met de gekregen feedback.					

Leerkracht en mentor zetten sterk in op de pijler ‘formatief/feedback’ van kwaliteitsvolle evaluatie. We tonen dit aan met een concreet voorbeeld:

.....

Leerkracht en mentor kunnen nog groeien in de pijler ‘formatief/feedback’ van kwaliteitsvolle evaluatie. Geef 1 voorbeeld en 3 redenen waarom.

.....

Kunnen we ondersteuning gebruiken van de pedagogische (vak)begeleiding? Zo ja, onder welke vorm?

.....
